

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 31. Zettortdeenâ 31tâ Juhli 1841.

• No Birschumuisch a s.

(Jauna sinna.)

Mums irr leelas behdas un leela noffumschana! Muhsu mihlais, zeenigs un taisns kungs, tas Obristlieutenants Peter von Kautenfeld, kas Birschumuischu 30 gaddus walbijis, zaur nahwi pee Deewu irr aisgahjis tai 5tâ Juhli. Muhsu labbudarritais, muhsu draugs, muhsu fehws muhs irr atstahjis! Zuhstoschas affaras birst, fo mihlestiba un pateiziba tam pakkat rauda, un wehl ilgi birrihs. Tai 14tâ Juhli bija winna gohda behres pehz pufsdeenâs. Jaw no rihta sanahze laudis no mallu mallahm, wahzeefchi, kreewi, pohli un schihdi, bet wissu wairak Birschu laudis. Muhsu wezza basniza irr masaka, tapehz ne puse to kauschu warreja basnizâ ee-eet, leelaka datta palikke ahra. Mahzitais fazzija behru spreddiki latweefchu walloda pah 143 Dahwida dseefmas 4, 5 un 10 pantinu. Nopuhtras un raudaschanas bija wissur dsirdamas. Tad eefahze wahzeefcha behra runna; beidsiht dseedaja behru-dseefmu ar 4 balsim. Mihli rabdi un draugi no mallu mallahm bija sanahkuschi lihds ar teem raudadameem behrneem pee winna kappa raudaht. Birschumuischas teefaswihri un preekschneeki bija tee lihka nesseji — un guldeja winna meefas muhretâ kappâ, turwu klahht pee muhsu basnizas, fur jaw papreeksch muhsu kunga divi aismigguschas gaspaschas un divi winna behrni gulleja. Meers lai nu irr ar winna kaulaem, Deews eepreezinahs winna dwehseli! Ilgi, ilgi mehs winnu peeminnesim, un winna peeminu swehtisim. Lai Deews dohd wisseem laudim tahdus mihlus, gudrus un taisnus kungs.

L.

• Muhsu dohmas naw Deewa dohmas.

Kahdâ grafa pilli, jauna deenesta meita, tur-rigu un gohbigu wezzaku weenigs behrns, bij peekrahpta, un nahze raddibâs, bes kâ weens to buhtu sinnojis. No kauna un apsmeekla bihdamees, winna — lai Deews pasarg — nodohma: farwu behrnu nonahweht. Kâ dohmahts, tã darrihts! Winna to behrnu panemm, noness us uppi un to eefweesch weenâ no teem pasleppeneem kambareem wirfs kurreem tilts bij buhwehts, zerredama: kâ winsch tur nu nosihks un pa laikam no uhdena taps aismests prohjam. Bet kas dohd? Gluschi zittadi notikke, ne kâ besdeewiga mahte bij nodohmajuse. Tiltu wirfskambara dibbenâ, fur behrniasch bij eemests eefschâ, stahweja par apstiprinaschanu pee appakschkambara pahris dsels steenu krussteem peekalti, un rassi us scho steenu krusstu behrniasch bij uskrittis. To paschu wakkaru wehlu, sul-lainis us pagrabu kungeem pehz wihna eedams, bij isdsirdejis behrna brehkschanu, un eenahjis pasakka zitteem, fo ahra dsirdejis. Tee farunnajahs un no-eet wairak kohpâ wehja lukteri panehmuschli lihds — jo nakts bij tumscha — raudsiht, kas tur effoht: Reggi kehmu buhschoht redseht, kâ laudis daudsinaja. Bet fo gan eeraudsiht turp nahkuschi? Woi daudsinatu kehmu? — Nè! bet masu sihku behrninu, to paschu no ka jaw papreeksch stahstiju, tahs leelakâs breefmâs us peeminnetâ krussta wirfsuhdena farrajotees. Mas zerribas bij to dsihwu wairs isglahbt; bij pahrleeku bailiga peekluhschana klahht, un tadeht arr neweens ne usdrihkstajahs. Pehdigi tak kahds seinneeks eedrohschinajahs, no-laide us teem faruhsejuscheem steeneem garras treppes, nokahpe kambari eefschâ un usnesse newainigu behrninu us tiltu laimigi augschâ.

Scho leetu tuhliht grafam sinnamu darrija. Schis likke schahdu besdeewibu aschi ismekleht un atradde driht ta nelaimiga behrnina mahri, kas arri ne leedsahs taifnibu fazzih. Ra slep-fawneeze ta gan bij nahwi pelnijuse; jo ta bij winnas nodohma bijuse, fawu paschu behrnu nonahweht, kaut tai arri ta ne bij isdewees. Tomehr gras winnas apschelohjohs, tai nahwes sohdu atlaide, tikkai likke is sawas walstis rohbeschahm isdsiht ahrâ. Daschus gaddus kur zittur wehl deenejusi; pehz gallâ schahdus tahdus neekus sapirkusi un pa tirgeem tohs pahrdohdama staigajusi.

Mabbaga behrninsch bij bes tehwa un mahtes. Ne bij neweens kas par to apschelohjohs, kâ tik tas frectns semneeks, kas pats fawu dsihwibu ne schelodams to no breefmahm isglahbe. Winsch scho newainigu masinu panehme, pahresse fewim lihds us mahjahm pee sawas see-was, kas arri tuhdat ar meeru bij, to peenemt un audsinah. Schee gohdigi lautini dewe tam behrnam to wahrdu Anton, un winnu audsinaja lihds ar saweem behrneem eefsch deewabihjaschanas. Abbi divi tad weenâ un tai paschâ waffarâ nomirre, kad Antons jaw II gaddus bij wezs. Un nu winsch bij jaw ohtrâ lahga bahrninsch, bes tehwa un mahtes palizzis. Pateefi: arri neweens par winnu wairs ne apschelohjohs. Kad jaw pahri deenas neehdis, bes maises kummofina bij bijis, winsch nogahje us kapsehtu, apsehдахs us sawa maises tehwa kappu, un sahke ar naggeem tahs semmes noht raust, itim kâ kad winsch buhtu gribbejis to uskassih un tam sawas behdas un sawu nohti fuhdseht.

Kahds kurpneeks, kas kapsehtai garram gahje, to redsedams eelaidehs ar Antonu wallodâ. Winna likstu noprattis, winsch to wedde few us mahjahm lihds; zerredams: tam kurpneeka ammatu par welti eemahziht, bet ah! ammata likkumi (wahzissi: Zunft.) ne iswehleja wis; jo Antons bij ahrlaulibas behrns. Kurpneeks winnu tad nodewe pee sawu swaini, baggatu semneeku. Schè winsch 10 gaddus fadeeneja,

bet to neleetigi audsinaja. Winna fainneeks to gauschi bahrgi turreja, deht katra neeka dau-sija un tam arween winna beslaulibas peedsim-schanu pahrmette, zaur ko Antons leelfirdigs un stuhrgalwigs palikke.

Kahdâ swehtdeenâ Antons ar zitteem pui-scheem ar lohdi pehz keegelehm mette, un par wisseem wairak winneja. Zitteem tas firdi sah-peja un weens no pulka fazzija: kâ winsch nekad wairs ne buhschoht ar winnu spehleht, jo maukas behrneem effoht leela laime. Antons par schahdeem wahrdeem saskaitees, sweede ar keegel-lohdi, kas tam bij rohkâ sawam apsmehjejam peerè; schis nogahjehs tuhdat pee semmes un gulleja kahdu brihdi bes jehgas plahnâ noht. Antons dohmaja kâ winsch to pagallam nosittis, tadeht nabbags sehns ne ko gaidijis steepahs ar sakku pastalahm prohjam un deen' un nakti weenâ skreeschanâ skrehje, bihdamees, lai tam ne dsennahs pakkat un lai to ne panabh.

Mandaga deenu pa breefmigu meschu blahstijees, bij no nejauschi wehlâ waffarâ us frohgu usklichdis, kas scha bailiga mescha widdû atrad-dahs. Bads, slahpes un pagurrusi firds to speede ee-eet eefschâ. Senahjis winsch ar wahju patumschu balst frohdseneekam prassa: woi warreschoht par maksu labbu waffarinu un naktsmahjas dabubht? Kapehz ne? schis atbild. Tè teem wehl runnajohht, eenahje us reis kahdi 20 sweschi makstigi tehwini no triim matsch-kahm un pulks leeleem funneem pawadditi eefschâ. Antons nobihdees eestahjahs faktâ pee feenas zeeti peespeedees. Bet weefis tomehr jaunu behgli pamannija. Tuhdat kahds breefmigs tehwinsch no pulka isstahjees tam ar dohbju balst isprassa: kas winsch tahds effoht un no kurrenes nahkoht. Antons nobihdees teem teize sawu wahrdu un to weetu no kurrenes nahkoht. Schee prassa atkal: us kurreen eijohht, un schis atbild: kâ pats wehl ne sinnoht us kurreen scha zelsch eijohht. No scheem wahrdeem un winna bailibas negantee tehwini spreede, kâ winnam wajagohht ko launa buht padarrijuscham, un taggad us behgla kahjahm buht.

Schee nepasibstamee weesi bij slepawas. Redsedameem kà Antons bij jauns un spehka puifis, teem schahwahs prahà, raudsiht us kaut kahdu wihsì winnu sawa beedribà dabbuht. Tapehz tee fahke winnu aschi iswaizah, woi ne effoht apfadsees jeb zittu kahdu blehdibu padarrijs? Un kad Antons leedschs jebkahdu schkelmja darbu darrijs, tee draudeja winnu fanemt un teefahm nodohht rohkàs. Zaur to sabaidihts, nabbadinsch nu fritte teem pee kahjahm un isteize: kà winsch effoht gan noseedsees, dusinàs zilweku nosittis. Blehschu preekschneeks gribbedams to jo wairak eebaidiht, tam nu stabstija daschadas breefmas preekschà, kas tam faktu deenu effoht gaidamas; warroht arween buht, kà to riht patt pee karratawahn pakarr. Pehdigi winsch wehl fazzija tà: bet kad tu effi ar meeru appaksch mannas aisfargaschanas padohtees, tad tew irr drohschiba, tad tew neweens ne tif dauds kà melns ais nagga ko launu warrehs darriht. Bet tew waijaga swehreht: manni nekad wairs ne atstah jeb wiltigi teefahm ne nodohht. Antons bij wehl jauns puifa, mas tif galwu pazehlis un ne nopratte kà winsch ar slepawahm bij fastapees. Talabbad winsch ar leelu preeku schahdu usrunnu peenehme; swehreja teem ustizzigs buht un padewahs appaksch winnu fargaschanas. Tad ehde un dsehre ar teem kohpà un firnigi preezajahs stary tahdeem labbeem laudim nahjis.

Dhtrà rihtà agrumà tee pohfahs atkal us zellu un Antons gahje teem nu preezigs lihds. Eotum eet, bet — jo tahlak eet, jo dsittak meschà nahk. Tè us weenreis nabbagam Antonam paleek karst un auksti, itt kà no karsona pahrnemtam. Ravehz? Jo nu tif nabbadinsch nojehdse, kà stary slepaweem bij. Buhtu labprahit isbehdsis, bet wissai aschi to uswakteja un nu zittu neko darriht, kà bij japaleek, kaut arri ne gribbeja. Seschas neddetas winsch pee teem sabije un ikdeenas teem usturru nesse lihds, kamehr preekschneeks winnu us weenreis ar kahdeem trim ziteem slepaweem mescha beesumà sewim lihds nehme. Snapfi papillam dsehre, un kad Antonam brandwihns jaw galwà rahdijahs,

preekschneeks us to fakka: „Woi dsirdi brahl! ne lihds neneeka, schodeen tew irr meisterstikkis jarahda!“ Antons gan pahrbihjahs to dsirdebams, tomehr zitti winnu eedrohschinaja, peerunadami: lai ne mas ne baidotees, buhschoht wifs labbi buht, un dsehre us tam atkal brandwihnu wirsü, — jo tad effoht labbaka laime. Prett waffaru tee to jaunu ammata selli nowedde us kahdu beesumu leela zetta mallà, fur paschi ais kohkeem pasleppen turrejahs, kamehr tumsch mettahs.

Saule tif patlabban bij nogahjusi, kad kahda pufsmuhscha seewina pa leelzeltu augschup nahze. „Uhrè!“ fazzija weens no teem slepaweem: „tà irr ta kuptscheene, winna nahk no firgus, taggad winnai buhs kad mas — simts dahlderu klah.“ — „Du schigli!“ preekschneeks Antonam usfauze: „grahbi winnu zeeti un nopraffi tai naudu, bet ja winna ar labbu ne gribbetu doht, tad durr winnu nohst. Prohjam! zittadi es tewi kà sunni nozehrte.“ No bailehm pahrnemts Antons nu gahje straiपालेदाम्स seewinai preekschà un usbrehze: „naudu dohd schurp, ja nè, tad mirsti us weetas. Un kad winna bailigi atpakkal skattijahs un isbehgat grassijahs, Antons sawu sohbinì knaschi gaisà isfittis tai pahrschkehle galwu widdü puschu. Bet tè — nekas wairak, kà Deewa taisns sohds — winsch eerauga tai paschà azzumirlli, kà leels pulks semneeku tam ar barru nahze wirsü. Sawus ammata beedrus winsch reds prohjam behgam, gan arri pas to paschu gribb darriht, bet nobihdees wairs ne warr ne no weetas kusteht. Semneeki to fanemm zeeti, nowedd us pilfatu pee teefas; tur to pahrmelle, winsch arri ne leedsahs to darrijs. Teesa winnu pawehl zeetumà eelift.

Pee skaidrakas ismekleschanas schihs leetas israhdijahs, kà ta nokauta kuptscheene bij Antona mahste. Tu taisnais sohgi! Rahdi brihnischkigi irr tawi zelli un neisbibbinajamas tawas sohdbibas! Schi seewa jaw preeksch 21 gaddu bij nahwi pelnijusi, kà winna sawu paschu behrnu bij nodohmajusi nonahweht. To-

brihd winna schelastibu gon dabbuja pee zilwe-
 keem, tad tomehr Deewa taisnu sohdu winna ne
 bij isbehguff, jo redsi! winna to dabbuja taggad
 zaur sawa pascha dehla rohkahm, pehz ka dsih-
 wibas winna jaw papreeksch bij tihkajusi. An-
 tonam no teefas scho tuhliht sinnamu darrija,
 ka winsch sawu mahti effoht nokawis. Schi
 sinna tam ka nasis firdi eeduhre. Winsch sau-
 deja no tam sawu praktu un zeetuma namina
 patz bij pakahrees.

P. S.

• Dsehrajeem par gohdu.

Leischds Uppizkes aprinki ne zil tabtu no Kur-
 semmes rohbeschas kahda meesta, gaddijahs wak-
 karâ trim Wahzeescheem frohga istabâ pee schih-
 da eenahkt. Ka rahdijahs, tad arri bija wiffi
 trihs no teem labbajeem. Un nu sahkt tik dsert
 un dsert un atkal dsert, kamehr prahts bij is-
 dserts. Tik fo ar leelahm mohkahm diwi no
 winneem us kahjahm wehl turrejahs; bet tre-
 schais jaw bij nokrittis pagaldê un ta peefihdees,
 ka ne kusteht wairs ne warreja pakustetees. —
 „Kaimin, zil buhs jamakfa?“ eesauzees itt ka
 no meega ismohdees weens no teem apfahrt gal-
 du streipalodameem ar puss = aissnackfufchu
 balki. — „Pusspeektas ohrtes, par juns wis-
 feem trim kohpâ;“ — jo juhs kweefchu allu,
 runnu un kimmel-snapsi papillam dsehrat —
 schihdinsch atbildeja bahrsdu brauzidams. — „Kad
 tew dewini welli! Woi tad mehhs ne warrejam
 pa kohrtekeem dsert, buhtu dauds lehtaki isnah-
 zis!“ — „Sinna, ka kohrtekeem buhtu leh-
 taki isnahzis,“ schihdinsch sineedamees atbildeja:
 „ne ka par tik dauds glahsehm; bet es jaw ne
 esmu par to wainigs.“ — „Nu, fo tad juhs
 strihdatees, to jaw mehhs warram wehl darriht!“
 teize wahrduhs grabbstidams, tas, kas jaw ap-
 paksch pagaldes wahrtijahs.

Mahziba: 1) Kad stohpeem dserr masak iseet
 ne ka glahsehm dsert. 2) Schihds ne aplam
 wainigs.

P. S.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs 2c. 2c. 2c.,
 tohp no Kuldigas aprinka teefas, kad tas wehweris
 Hoffmann to atstahu mantu ta Kalnamuischâ pee
 Salbes nomirruscha ffrihwera Martens usnehmis,
 wiffi un illfatri, kurreem kahdas taisnas prassichanas
 buhtu pee tahs peeminnetas atstahas mantas, zaur
 scho usazinati, sawas prassichanas tai us to 15tu
 September f. g. noliktâ islehgshanas-terminâ pee
 saudefchanas sawas teefas un ar labbahm parahdischa-
 nas-sihmehm peerahdiht, un wiffi tee, kas tam nelai-
 kim fo parrada buhtu, tohp usazinati, sawus parr-
 dus, pee strahpes tahs dubbultas makfas, tai paschâ
 peeminnetâ terminâ schein atlihdsinahkt. To buhs
 wehrâ likt! Kuldigas aprinka teefa, 15tâ Juhli
 1841.

(L. S.)
(Nr. 708.)

Affeffeers Heyding.
C. Günther, Sekretehrs.

No Dundagas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam
 taisnas prassichanas buhtu pee ta nomirruscha Dunda-
 gas saimneeka Masaus Kahrla Lappowitsch, pahr
 kurra manta konkurse nospreesta, usazinati, lihds
 6tu September f. g. pee schihds teefas peeteiktees, jo
 wehlat neweenu wairs ne klausih. Dundagas pa-
 gasta teefa, tai 5tâ Juhli 1841.

(L. S.) + + + Peter Hausmann, peefehdetais.
(Nr. 113.) Stavenhagen, teefas ffrihweris.

Krohna Bramberges pagasta teefa sinnamu darra,
 ka tai 3tmâ Juhli 1841 Bramberges muischas saim-
 neeka Sestu mahjâs daschadas leetas uhtrupê pah-
 dshs. Bramberges muischas pagasta teefa, tai 16tâ
 Juhli 1841.

(Nr. 191.) J. Hoffmann, peefehdetais.
G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

W r i h w d r i f f e h t.

No juhrmallas gubernumentt augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Weidler.
No. 269.